

31 de gener de 1970

Sr. Jorai Arbonès

Estimat amic,

Agraeixo ben sincerament les teves ratlles i la rellicitació que m'envies per això del premi "Folch i Torres". En realitat, no t'has de preocupar pel temps que feia que "em devies carta". Jo també feia temps que pensava escriure't, sense recordar-me de qui havia estat l'últim, i ho deixava per a un altre dia ja que estic carregat de feina. Ara aprofito que acabo de rebre la teva per contestar-te de seguida, no fos cas que també passés massa temps.

La gent del "Santamaria" no han complert el compromís que van contreure quan s'atorgà el premi de narració en què tu vas quedar finalista. Em fa l'efecte que ni tan sols no han publicat el treball guanyador, ja que era, si mal no recordo, una cosa d'en Ramon Folch i Camarasa que es publicà més tard, allargassada, en un dels volums de "El Club dels novel·listes", i que es deia "Fi de setmana damunt l'herba". Dels altres treballs, no se n'ha sabut mai més res. Sé que l'Estanislau Torres presentà el seu en un altre concurs, a Alcoi, amb èxit, i que l'Assumpció Torras ~~mà~~ publicà al Butlletí del Centre Lleidatà el seu. Pel que fa a "El Pont", no crec que s'interessis pel teu, ja que sol treure coses molt més curtes. En parlaré amb l'Arimany, però. Si no et sap greu, i això m'ho hauries de confirmar abans, el podríem presentar al premi de la "Colla Excursionista Cassanenca", dotat amb cinc mil pessetes, i per al qual hi ha temps fins a finals de març.

Les coses, aquí, estan molt embolicades. Com si no hi hagués prou dificultats amb les tradicionals, imposades pels altres, han entrat en el nostre ambient uns aires revisio-nistes que espanten... Ara resulta que si les coses van malament com van, si no es venen llibres, si no tenim un nivell interna-cional, no és culpa del que tots ens havíem pensat, sinó perquè tots els que ens hem preocupat d'aquestes coses som una mena de retardats mentals. El mateix Joaquim Molas, que ho hauria de co-nèixer tan bé, parla despectivament dels "escriptors de diumenge a la tarda", segons paraules de Josep Pla, qualificatiu que in-clou, naturalment, des d'en Pedroló fins la Capmany, des de l'Oliver fins a en Calders, passant per tots els noms que vul-guis a excepció d'en Baltasar Porcel, en Pla i en Terenci Moix. Jo em pensava que l'únic que distingia els escriptors era la qua-litat de llur obra, però ara es veu que és una pura qüestió d'ho-rari. En el cas que ens ocupa, entre els uns i els altres, hi ha una diferenciació fonamental: els primers només escriuen en cata-là i, per tant, han de practicar la pluricol.locació. Els altres, no tenen escrúpols i tirien al dret: són bilingües. Aquests són els distingits amb el premi Pla del Destino, naturalment, i viuen

de la literatura, i això enlluerna el propi Joaquim Molas. Naturalment, els que escriuen en castellà tenen accés als diaris i es presenten ells mateixos com a fèndems de la literatura, i menyspreen els de l'altre grup. Una bestiesa, tot plegat. En el fons, només hi ha un desig de justificar-se, saps?

Aquest any, amb el Sant Jordi les coses van arribar a posar-se malament. En Moix es pensava que era per a ell -algú del jurat li ho havia promès, sembla-, però va enviar l'obra fora de temps de manera que els altres del jurat no van tenir ni ocasió de llegir-la pràcticament. I com que el noieta és extrovertit, va explicar-ho a tothom fent grans escarafalls que era un salvador de la cultura catalana, ja que l'havien nagut d'anar a buscar perquè no hi havia res que valgués res. Llavors, la gent no va saber, i es va fer de tot punt impossible premiar-lo pel mullader que hi hauria nagut. Però tampoc no es van atrevir a donar el premi a ningú més, amb la qual cosa el noieta encara es va sentir més justificat i va fer tot de declaracions a la premsa dient que això era una merda, i que l'espardenya i la barretina, i el tortellet, i tot de ximpleries de noieta històrica. I tot això, ben puntualment, ho van reproduir tots els diaris. Per mi, va estar bé que el declaraessin desert si no hi havia res que s'ho valgüés, però pel sol fet de no permetre que aquest es despatxés d'aquesta manera al seu gust, valia la pena de donar-lo a un altre. No sé, tot és molt embolicat. Això i que en Porcel digui que s'ha presentat al Premi Pla perquè és el més honest que s'atorga, quan tots sabem que tant ell com en Moix, que el guanyà l'any anterior, són empleats de la casa que el concedeix...

Veig que has canviat de feina i que vas de bòlit. Què hi farem! Sembla ser el nostre destí. Què ha passat, però, amb l'Obra Cultural Catalana? En tot ens passa el mateix: falten diners, falta gent, falta ambient. I aquests dropos que ho revisen tot -perquè està de moda, perquè han llegit que a l'estranger també ho fan...- no s'adonen de totes les dificultats, que no ni ha país, que som un malalt a dos pams del coma... Avui en Pere Calders, a Tele/estel, ho comenta i diu que ell es pensava que això d'ensorrar-ho tot no era feina nostra, que ja ens ho havia fet algú fa uns anys, i que el que calia fer era reconstruir-ho, però que segons sembla anava errat de comptes, perquè s'hi ha de tornar, com més desfet, millor... Tot plegat, cosa de cretinisme, snobisme i ganes de ser "vedettes". Què hi farem!

Bé, no et pots queixar, em penso. Adéu, i ja em diràs alguna cosa.

Una abraçada del teu amic,

